

FUTURISMUS

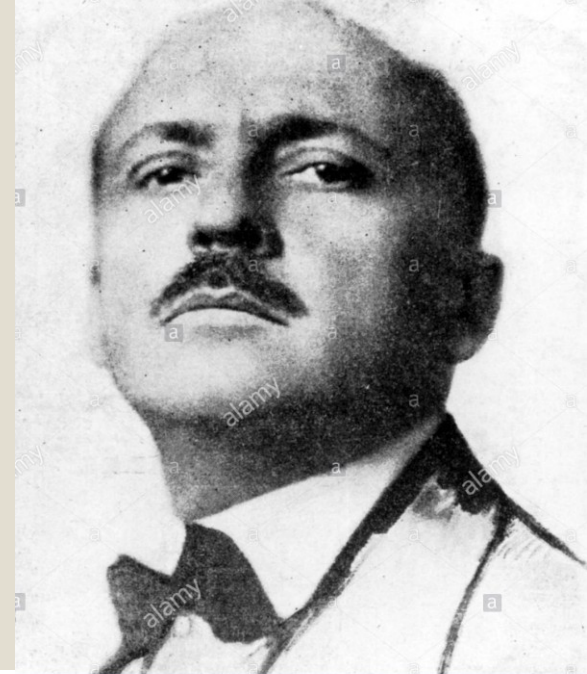

**FILIPPO TOMMASO
MARINETTI**

(1876-1944)

Filippo Tommaso Marinetti

- (1876-1944)
- nejvýznamnější osobnost futurismu
- Marinetti studoval v Paříži.
- V roce 1914 agitoval pro vstup Itálie do války.
- Během 1. světové války byl důstojníkem u dělostřelectva.

- **Marinetti svým dílem probudil italskou literaturu z dlouholeté stagnace.**
- **nový směr – propagace ve velkých evropských městech**
- **1921 – Praha**
- **futuristické večery a přednášky**
- **válka jako „jediná hygiena lidstva“ – italský fašismus – Mussolini**
- **Dílo: *Zzang tump tump*, sbírka**
- **drama *Ohnivý buben***
- **esej *Futurismus a fašismus***

říká se:

- **že Marinetti vymyslel futurismus, když seděl v letadle.**
- **Marinetti navštívil i Rusko, ale pro neshodnost názorů došlo mezi italským básníkem a ruskými futuristy k roztržce.**

Futuristické večery

- Marinettiho futuristické večery, které byly organizovány především v severoitalských divadelních sálech, přispěly velkou měrou k šíření idejí skupiny. Začínaly zpravidla verbálním ponižováním daného města a urážením místní honorace. Pak byly přečteny manifesty, předvedena futuristická umělecká díla, zahrána futuristická hudba a předvedeny úryvky z futuristických divadelních děl. Představení mohlo být z hlediska Marinettiho hodnoceno jako úspěšné jedině tehdy, když došlo k nepokojům, o kterých informovala alespoň lokální média.

Futurismus

- Itálie, 1909
- Filippo Tommaso Marinetti (1876-1944)
- *Manifest futurismu*
- - šok v uměleckém světě
- - odpor k tradicím
- - futuristé se distancovali od všech předchůdců
- - hledali nový výraz pro pohyb,
- - propagovali svět techniky, rychlost, destrukci
- - chtěli zlikvidovat harmonii a všechny konvence

- **1. Chceme zpívat o lásce k nebezpečí, o návyku na energii a odvahu.**
- **2. Kuráž, odvaha a vzpoura budou základními prvky naší poezie.**
- **3. Až dosud literatura oslavovala zamyšlenou nehybnost, extázi a sen. My chceme oslavovat agresivní pohyb, horečnou nespavost, běh, salto mortale, facku a pěst.**
- **4. Tvrdíme, že nádhera světa se obohatila o jednu novou krásu: krásu rychlosti. Závodní automobil se svou nádhernou kapotou a tlustými trubkami podobá hadům s výbušným dechem . . . řvoucí automobil, který jede, jako by letěl na dělovém náboji, je krásnější než Niké ze Samothráky.**

- **5. Chceme skládat hymny na člověka, který drží volant, jehož ideální osa prochází Zemí, která je také vržena do pohybu po své oběžné dráze.**
- **6. Je třeba, aby se básník se zápalem, okázale a velkomyslně snažil o zvýšení nadšeného žáru prvotních prvků**
- **7. Není krása tam, kde není boj. Žádné dílo, které nemá agresivní charakter, nemůže být mistrovským dílem. Poezie musí být prudkým útokem proti neznámým silám, který je donutí, aby se vrhly na kolena před člověkem.**
- **8. Jsme na nejzazším mysu věků! . . . Čas a Prostor včera zemřeli. Žijeme už v absolutnu, protože jsme vytvořili věčnou, všudypřítomnou rychlost**

- **9. Chceme oslavovat válku – jedinou hygienu světa – militarismus, patriotismus, rozbíječské činy anarchistů, krásné myšlenky, pro které se umírá, a pohrdání ženou.**
- **10. Chceme rozbít muzea, knihovny, všechny možné akademie, a bojovat proti moralismu, feminismu a proti každé utilitářské nebo oportunistické podlosti.**
- **11. Budeme opěvat davy, jimiž hýbá práce, rozkoš nebo povstání: budeme opěvat mnohobarevné a polyfonní příboje revolucí v moderních hlavních městech, budeme opěvat vibrující noční žár arzenálů a doků zapálených prudkými elektrickými měsíci, hltavé stanice, požíračky hadů,**

◦ kteří kouří, továrny zavěšené na mracích svými zkřivenými stužkami kouře, mosty, které se podobají gigantickým gymnastům přeskakujícím řeky a lesknoucím se na slunci blýskáním nožů, které hrabou na kolejích jako ohromní oceloví oři krocení trubkami, a klouzavý let letadel, jejichž vrtule pleská ve větru jako prapor, jako by tleskala nadšenému davu.

◦ Teorie tzv. osvobozených slov

◦ *v Technickém manifestu futuristického písennictví*

Teorie tzv. osvobozených slov

- 1. Skladba musí býti zrušena a podstatná jména buďtež náhodně dle svého vzniku umístěna.
- 2. Sloveso budiž užíváno jen v infinitivu, aby se pružně přimklo k podstatnému jménu a nepodřazovalo je spisovatelovu „já“ –, které pozoruje nebo si představuje. Jen sloveso v neurčitém způsobu může vystihnouti smysl soustavnosti života a pružnost názoru, který jej proniká.
- 3. Přídatné jméno musí být odstraněno, aby obnažené podstatné jméno zachovalo svoji význačnou barvitost.

◦ 4. Zrušení interpunkce.

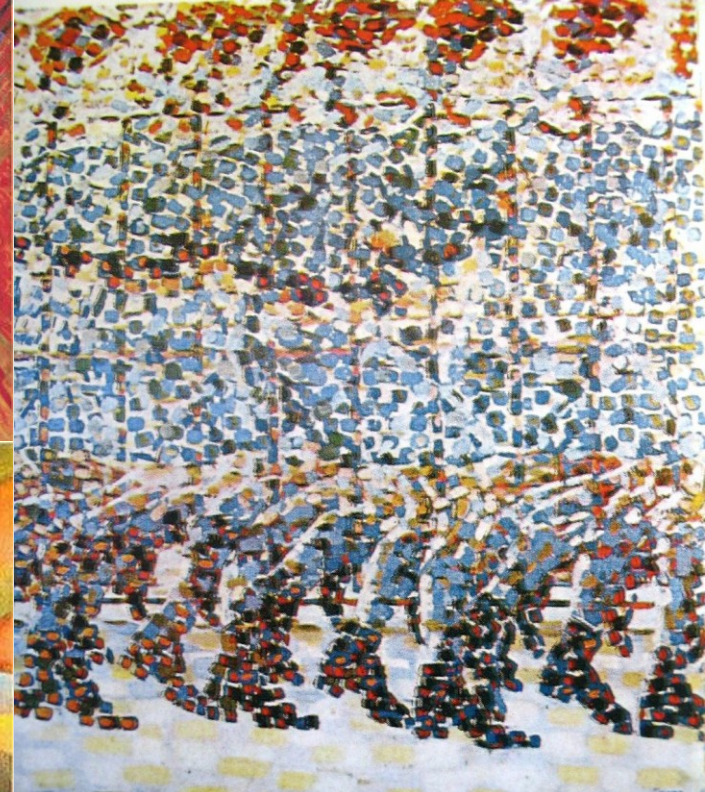
Když přídavná jména, příslovce a spojky jsou odstraněny, i interpunkce se přirozeně stává zbytečnou, neboť v rozmanitém sledu slohu, který sám sebe tvoří, průtahy způsobené čárkami a tečkami jsou absurdní. K zesílení některých pohybů a naznačení směru bud'tež použity matematické a hudební značky $\times + : - = > <$.

PAROLE CONSONANTI IN LIBERTÀ VOCALI NUMERI

Del volume di prosa in pubblicazione: "I PAROLIBERATI FUTURISTI..."
IAURO D'ALBA, BALLA, BETUDA, BOCCIONI, BUZZI, CAMPIGLI, CANGIULLO, CARRÀ, CAVALLI, BRUNO CORRA,
D. CORRENTI, M. DEL GUERRA, DELLA FIORENTA, L. FOLGORE, A. FRANCHI, C. GOVONI, GUIZZIDORO, ITTAR,
JANNELLI, MARINETTI, ARMANDO MAZZA, PRESENZINI-MATTOLA, RADIANTE, SETTIMELLI, TODINI, ecc.

FRANCE
VIVE LA FRANCE
MON AMI
LEGER LOURD
BEL LE
GUERRE
PRUSSIENS
TOUM-B-TOUM
Verbalisation
dynamique
de
la route
mocastrinat fralingaren doni
doni doni x x + x vronkap
vronkap x x x x x angolò
angolò angolò angolin vronkap
+ dirzor diranku falasò fala-
sòht falasò picpic viaAAAR
viamelokrano binsim
nu cantu = = = = + =
rarumà viar viar viar

MARINETTI, parolibero. - Montagne + Vallate + Strade x Joffre

FUTURISMUS V RUSKU

Velemír CHLEBNIKOV

- **Velemír CHLEBNIKOV (1885-1922)**
- **symbolistický básník a dramatik,**
- **představitel ruského futurismu**
- **originální experimenty: vytvářel nová slova bez jakéhokoliv pojmového významu;**
- **Ch. psal i takové verše nebo dvojverší, která dávají smysl i při čtení odzadu (palindrom)**
- **Zemřel při návratu z cest po Kavkaze na otravu krve.**

- Tvůrce pojmu *zaum* - uměle vytvořený jazyk zaklínadel a magických kouzel se slovy.
- Byl znám jako jazykový experimentátor, dal ruskému jazyku nový směr.
- Většina jeho děl zůstala nedokončená.
- Preferoval intonační prvek před rytmickým.
- Čerpal z folklóru a mýtů. Využíval magie čísel.

◦BOBEÓBI

◦Bobeóbi zněla ústa.

◦Veeómi zněly oči.

◦Pieéo zněly brvy.

◦Lieeej – zněl ovál líček.

◦Gzi – gzi – gzeo řetěz zněl.

◦Tak na plátně jakýchsi souvztažností

◦vně rozměrů žila Tvář.

VELEMÍR CHLEBNIKOV

Handwritten text in Cyrillic script, likely a manuscript or a page from a book. The text is arranged in several columns and includes various words and phrases, some of which are underlined or circled. A large, semi-transparent watermark "ČLÁRANICE" is visible across the page.

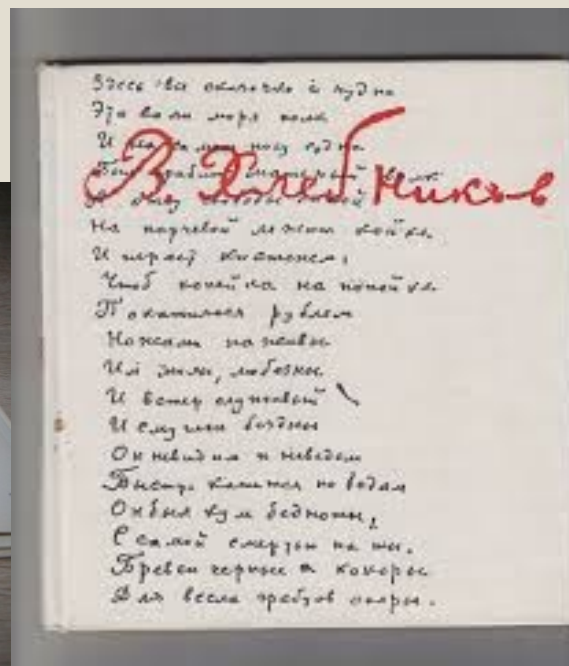
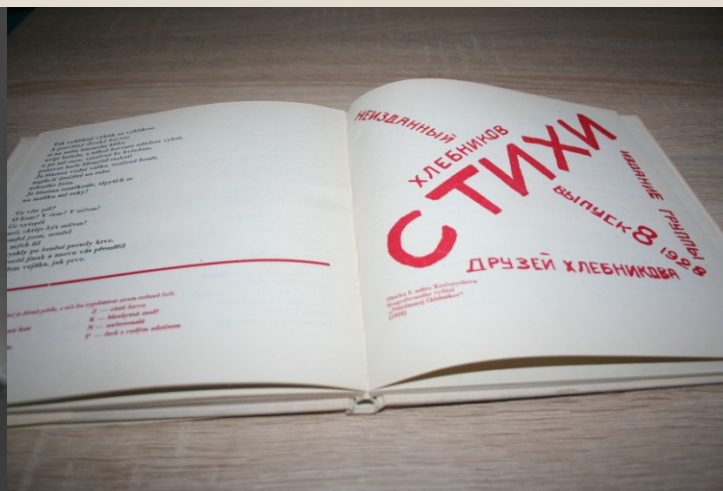

Zakletí smíchem

- první Ch. sbírka; 1910
- už v této sbírce použil svůj „zauumný jazyk“ – kdy šlo někdy jen o shluky souhlásek a samohlásek, které jsou zapojeny do ostatního textu, a tím jej ozvláštňují.

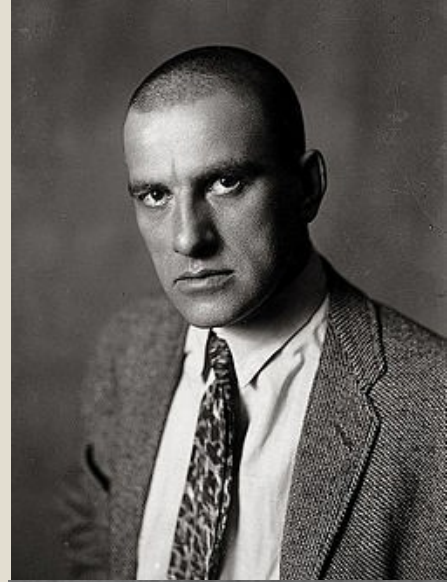

V. Chvalbábek

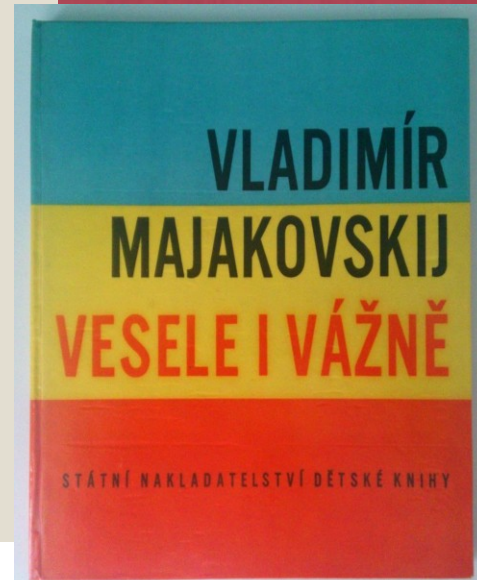
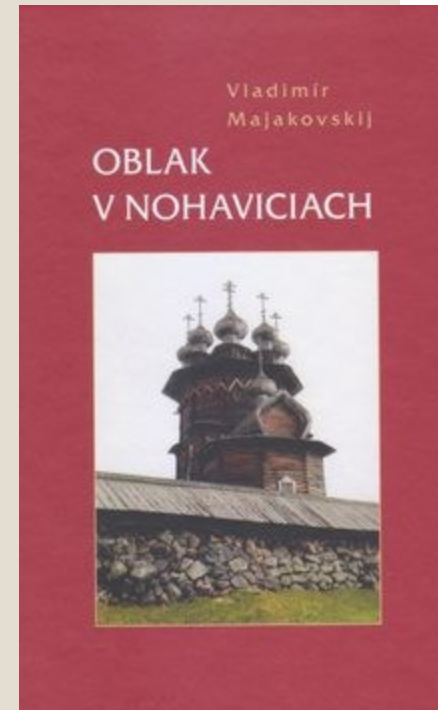

Vladimír Vladimírovič Majakovskij

- 1893-1930
- zakladatel ruského futurismu
- psal také pro děti a scénáře k filmům
- Majakovskij zpravidla používal bohatě rýmovaný tónický verš většinou o třech iktech, typický pro ruskou lidovou poezii, v umělecké tvorbě ale neobvyklý.

- Používal také zvláštní „schůdkovité“ psaní veršů, v němž je každý přízvukový a zároveň významový celek ve verši psán na samostatný řádek.
- Tento způsob zápisu veršů byl často napodobován dalšími básníky.
- (viz dokument v pdf: V. Majakovskij, *Vesele i vážně II*)
- Celé dílo Majakovského bylo do češtiny přebásněno Jiřím Tauferem; jeho překlad je pokládán za mimořádně zdařilý.

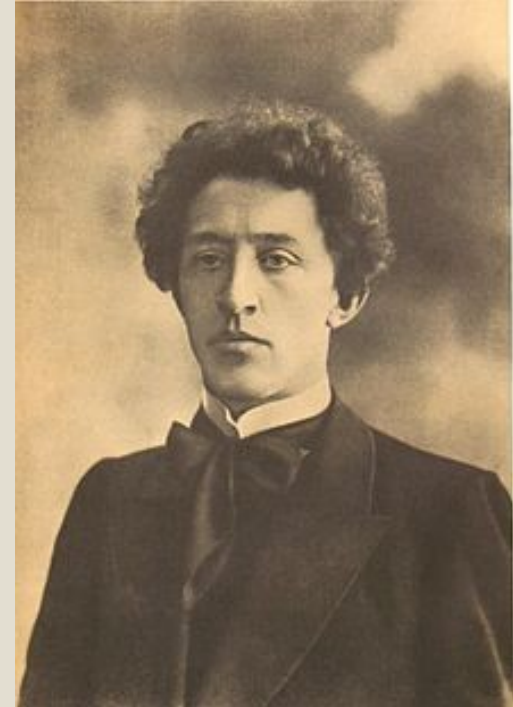

DALŠÍ RUŠTÍ AUTOŘI TÉ DOBY

Alexandr Alexandrovič Blok

- 1880-1921
- představitel druhé generace ruského symbolismu
- vycházel z moderních uměl. Směrů
- zajímal se o sociální otázky
- poezie, drama
- představitel ruského symbolistického dramatu:
- *Růže a kříž, Neznámá*

Verše o krásné dámě

- 1905, básnická sbírka
- 3 části
- poetický a mystický vztah básníka a krásné dámy – ženy a múzy

SBAZAR.CZ

Poema *Dvanáct*

- 1918
- obsahuje 12 zpěvů, zahájených motivem sněhové vánice, v níž 12 rudoarmějců táhne městem a ve jménu revoluce se pokusí zastřelit jednoho ze svých odpůrců, avšak nepodaří se jim to a místo něho zastřelí jen prostitutku.
- Těchto 12 „hrdinů“ je ztělesněním vzpoury proti řádu a starému světu.
- Básnická skladba končí mnohovýznamově tím, že v čele průvodu dvanácti rudoarmějců (apoštolů nového řádu) se zjeví Ježíš Kristus.

ALEXANDER BLOK

DVANÁCT

NAŠE VOJSKO

